

SVATÁ HORA

ČÍSLO 2 • 2006

Rozhovor s P. Josefem Michalčíkem

Mezi olympioniky

Kurs pro průvodce

P. Pitha - O zpovědi

Katecheze o mši svaté XVIII.

BASILICA
A. D. 1913.

Ve dnech, jež následují po Pánově Vzkříšení, zůstali apoštolové pohromadě a byli utěšováni přítomností Panny Marie. A po Nanebevstoupení vytrvali společně s ní ve společenství modlitby a očekávání Seslání Ducha svatého. Madona byla pro ně matkou a učitelkou, a v této roli zůstává ve vztahu ke křesťanům všech dob. Každoročně prožíváme ve velikonoční době intenzivněji tuto zkušenost a snad právě proto lidová tradice zasvětila Panně Marii měsíc květen, který běžně spadá do období mezi Velikonocemi a Letnicemi. Tento měsíc je pro nás užitečné znovu objevit mateřské působení Panny Marie v našem životě, abychom byli vždy věrnými učedníky a odvážnými svědky Vzkříšeného Krista.

Benedikt XVI., Regina Coeli, 30. 4. 2006

OBSAH

Úvodník

Slavit nudně **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s P. Josefem Michalčíkem **4**

Z cest

Mezi olympioniky **14**

Zprávy

Zprávy ze Svaté Hory **18**

Opravy na Svaté Hoře **19**

Kurz pro průvodce **20**

Dobrá kniha **21**

Spiritualita

Radost a chvála **22**

Katecheze o mši svaté XVII. **25**

Informace

Bohoslužby, exercicie, úřední hodiny **26**

Detail kování dveří

Fotografie v časopise
P. Stanislav Příbyl,
Jan Traxler, Miroslav Zelenka
a archiv Svaté Hory

Slavit nudně

Návštěva některých oslav bývá spíše nutným zlem než radostí. I přesto, že nás na nich očekává bohatá tabule plná dobrého jídla a pití a často i další zajímavé atrakce. Je totiž nepřijemné vyjít ze své pohody a vydat se shánět nějaký dárek pro oslavence, který navíc obvykle stojí peníze a hlavně však naše úsilí, to když jej vybíráme. Samozřejmě můžeme použít osvědčených postupů takzvaných putovních dárků, kterými obdarovaný zaručeně obdaruje za týden někoho jiného.

Pak je třeba se obléct, pokud možno slušněji než obvykle. Když dojedeme na místo (autem, samozřejmě, a pozdě), už dopředu čekáme, jak se budeme na té oslavě nudit, protože ji jinak prožít neumíme a ani snad nechceme. Po deseti minutách jsme tak vyčerpáni, že když dojedeme domů, nechápeme, jak jsme to všechno mohli vydržet.

Pokud jsem se rozhlédl kolem sebe o letošních Velikonocích, až mě zarazilo, jak málo osob z mého okolí šlo ověnceno skutečnou radostí přát Oslavenci (a vlastně také trochu sami sobě) k jeho slavnému dni. Slavnost byla příliš pozdě v noci, nadměru dlouhá („u nás se čtou jenom tři čtení, vždyť to stačí... kdo si to vůbec vymyslel“) a poměrně nudná (protože „to bylo zase stejný jako loni“... „nicnedělání mně unavuje víc než velká dřina“... „mně na rozdíl od jiných to každoroční opakování známých textů neimponuje, ale unavuje“). Co by nám asi řekli členové jeruzalémské prvokřesťanské obce, kteří dali základ této liturgii? (Raději bych se ani neptal, co by řekli „reptači“ z mého okolí jim...) Popravdě by asi neřekli nic, protože by se nám coby pohanům podle pobídky svatého Petra zdaleka vyhnuli. Možná bychom se k nim měli poohlédnout a reflektovat, čím to, že jejich slavení bylo tak opravdové. Patrně především tím, že neprobíhalo ve smyslu nařízení: „Kristus se za vás obětoval životem, obětujte vy jemu alespoň trochu času“. Skutečné slavení nemůže vycházet z povinnosti, je podmíněno opravdovou láskou a vírou.

V závěru se omlouvám všem, kteří mi pro tuto glosu poskytli impuls i potřebný materiál k citacím, ke kterým od nich nemám dovolení. K některým věcem však nedovedu mlčet, i když jsem si vědom svých nedokonalostí, byť třeba v jiných oblastech.

Pavel Šmolík

Boží moudrost objevím rychleji

P. Josef Michalčík, CSsR byl vysvěcen na kněze před devíti lety, roku 1997. Hned po vysvěcení přišel ze Slovenska do Čech, aby si na Svaté Hoře odsloužil civilní službu. Ale už u nás zůstal. Nejprve jako kaplan na Svaté Hoře, později jako rektor komunity na poutním místě Králíky. Roku 2002 se stal členem české provincie redemptoristů a dnes je zástupcem provinciála. Při jedné z jeho návštěv na Svaté Hoře jsem mu položil několik otázek, a tak vznikl tento rozhovor...

Josefe, pověz nám něco o svém rodinném zázemí a o cestě ke kněžskému povolání...

Ke kněžství jsem se dostal ještě za totality. Oslovil mě náš varhaník, z něhož se později vyklubal tajně vysvěcený kněz – redemptorista, Pavol Tomek. Studoval jsem tehdy na vysoké škole strojařinu, ale měl jsem vnitřní pocit, že inženýrem být nechci, že se chci věnovat spíše Bohu a jeho záležitostem. Nevěděl jsem však, jak to uskutečnit, protože podle toho, co jsem slyšel, byl tehdejší seminář prolezlý nejrůznějšími metodami a vlivy komunistické strany. Já měl problémy se svými názory už na střední škole a byl jsem vůči režimu názorově velmi vyhraněný, takže mi bylo jasné, že bych se do semináře nedostal.

Po čase, když jsme se s otcem Pavlem lépe poznali, vysvětil mi, že se dá studovat i jinak, tajně. Po nějaké době, kterou jsem měl na rozmyšlenou, jsem se smířil s tím, že o tom nikdo nebude vědět, a vstoupil jsem do tajného noviciátu k redemptoristům. Během této doby jsem se seznámil s tehdejším viceprovinciálem P. Jánem Janokem a jeho zástupcem P. Jozefem Bednárikem. S tím jsem se poprvé setkal za zajímavých, pro něho však typických okolností. S P. Pavlem jsme tehdy přijeli na jakousi faru, která se zrovna přestavovala. Hledali jsme P. Bednárika, a našli jsme ho v tom nejposlednějším dělníkovi, který tam makal. Podal mi svou ušmudlanou a upracovanou ruku a řekl něco v tom smyslu, jako že je dobře, že máme dalšího redemptoristu.

v zahradě s motykou v ruce, než čtením teologických traktátů...

Později, to už jsem měl za sebou část tajného noviciátu, přišel listopad 1989. P. Janok oslovil všechny kandidáty a novice, kteří se tajně připravovali, aby se rozhodli, zdali chtějí jít do Polska. Pro tuto možnost jsem se spolu s dalšími rozhodl, a spolu s dalšími čtyřmi kolegy jsme odcestovali do polského noviciátu. Tam jsme se připravovali na řeholní život a zároveň čekali, jak to u nás dopadne, protože s kláštery byla velmi nejasná situace.

Rád bych šel ještě dál ke kořenům. Z jakých pramenů se zrodilo tvoje povolání? Byla to čirá milost, která prostě na tebe nějak sestoupila, aniž bys měl nějaké přirozené předpoklady nebo jsi vyzoroval nějakou přirozenou cestu? Jakou roli v tom hrála vaše rodina?

Vnitřní začátky přišly na střední škole. O kněžském povolání jsem začal uvažovat, když mi bylo přibližně sedmáct. Záměr se ale vykrytalizoval až na vysoké škole.

Právě naše rodina v tom měla dost velký podíl. U nás doma bylo kněžství chápáno velmi pozitivně a i normální křesťanská výchova, kterou jsme byli formováni, měla dost zásadní vliv na to, že jsem věděl, co kněžské povolání obnáší. Pamatuji si, jak jsme v dětství každou středu povinně opisovali některé věci z katechismu a kreslili obrázky, často nám rodiče četli ze životopisů svatých. Ráno a večer jsme se společně modlívali, večer opravdu celá rodina. Jsem přesvědčen, že to mělo zásadní přirozený vliv na mé kněžské povolání.

V pubertě jako bych se na chvíli od Boha vzdálil, protože jsem se těžce konfrontoval s názory materialismu a evolucionismu, které jsem slyšel na střední škole, takže jsem se nakonec sám musel poprat s hlásaným názorem, že jsem pouze výplodem hmoty, a nic víc. Něco jiného jsem slyšel doma i u již zmíněného tehdejšího varhaníka P. Pavla.

Ten nás mladé často bral na výlety a tam jsme si povídali o Bohu a také o otázkách našeho budoucího povolání, aniž bychom věděli, že Pavel je knězem. S odstupem času teprve zjišťuji, jak je důležité s mládeží ve věku 14 – 15 o povolání ote-

vřeně hovořit, stejně jako o vztahu muže a ženy na rovině víry, protože mladí lidé musí v této věci překonat mnoho předsudků.

Jak předat víru, aby nebyla chápána jako jedna z dalších ideologií, kterou může člověk přijmout nebo odmítnout podle nálady a založení. V čem je víra jiná než ideologie a jak ji předat?

Myslím si, že v dětství je asi všechno ideologií. V tomto období přijímáme názory automaticky od svých rodičů a podle nich se řídíme, aniž bychom nad tím uvažovali. Čím jsme ale starší, tím více se chceme postavit na vlastní nohy. Tehdy přicházejí přirozené střety s rodiči nebo s autoritami obecně. Mám-li mluvit za sebe, musím přiznat, že i já jsem měl střet s autoritou, dokonce s autoritou samého Boha. Došlo ke konfliktu s dětskou představou, než se moje víra znovu narodila v dospělé podobě. Každý člověk tady jde po jiné cestě. Někdo je nevěřící a začne v Boha věřit až jako dospělý, kdy už má vyhraněné názory na život. Pro něj je přijetí víry v dospělé podobě mnohem jednodušší, než pro člověka, který byl vychováván v křesťanské rodině a který musel tak jako tak projít očištěním, od ideologie víry dětského způsobu nazírání na svět k víře dospělé.

Tím samozřejmě nechci říci, že je špatně, když rodiče vedou své děti ráznějším způsobem k víře, protože kdyby rodiče ponechali vše na rozhodnutí svých dětí, nic jim nepřikázali a nenaučili je to, děti by se nenaučily ani čistit si zuby. Podobně by se nenaučily ani ostatní základní návyky, kdyby nad nimi rodiče nestáli. Stejně tak i při

Králiky

výchově k víře je třeba v dětském věku učit základním zásadám a návykům, které se musí ve vztahu k Bohu dodržovat. Uměním rodičů nebo vychovatele obecně, například kněze, který působí svým vlivem a svou vírou na druhé je, aby z víry nedělali jakousi ideologickou složku církve, aby dokázali každého člověka zvlášť oslovit způsobem, který nezabíjí, svobodně, podle vzoru Ježíše Krista. Těžko to pojmenovat. V dospělé fázi víry by se člověk neměl dívat na víru ideologicky. Někjaké paušální návody na život, které lacině vyřeší životní problémy, neexistují, tím méně lze za ně označit víru v Boha. Jedni potřebují svobodný přístup k víře, jiní vyžadují jasně formulované mantinely. Je důležité odhadnout, jaký efekt budou mít tyto přístupy na konkrétního člověka.

Například se setkávám s dospělými lidmi, kteří potřebují zásadní vliv kněze na život víry, potřebují mít všechno jasně pojmenované a utříděné, a podle toho si potom tvoří své vnímání víry. Jiní naopak tento styl nesnášejí a potřebují svobodný přístup, díky němuž se nejdříve vnitřně uvolní, poznají a vyjádří své pravé já a potom teprve začínají přijímat pravdy Boží.

Předávat víru znamená předávat obraz Boží. Jak ty si představuješ Boha, nebo jaký je tvůj obraz Boha? Kdo je Bůh pro tebe?

Řekl bych, že stále zápasím s představou z dětství. U nás byl táta hodně silnou autoritou a některé věci i tak prosazoval. Když jsem se v noviciátu i později na studiích zkoumal, zjistil jsem, že jsem velmi citlivý a že díky výchově vnímám Boha jako velmi silnou autoritu, řekl bych až tvrdou, před kterou mám tendenci unikat. Z něčeho, zvláště z toho patologického, co pokřivuje můj obraz Boha, se potřebuji vymanit postupným dorůstáním do svobody syna, často marnotratného, ale přece milovaného Otcem. Zvláště nyní, když jako dospělý poznávám Boha dokonaleji než v dětství, uvědomuji si, že Bůh není autoritou díky síle, která by svazovala, pouze zakazovala a která by chtěla z člověka udělat nějaký tupě poslušný stroj, nástroj své moci, ale že je to Bůh milosrdný, laskavý, kterého si mohu zamilovat a tak nejlépe unikat hříchu a sobectví. Velmi mi pomáhá spiritualita Božího milosrdenství, symbolizovaná obrazem milosrdného Krista. Takového Pána, Boha plného milosrdenství, chci předávat druhým. Objektivně samozřejmě vím, že Bůh je milosrdný, ale musím se o tom stále znovu přesvědčovat. Rád si v evangeliu všímám spíše toho, co pohladí duši, než rázných a strohých událostí, kde Kristus vystupuje jako autorita. Vyhledávám to, co mi dotváří pravou tvář mého Pána. Pro každého z nás je tu jiná cesta.

V záplavě názorů, ideologií a nabídky, se duchovní život víc než kdy jindy jeví jako duchovní boj. Jaké používáš zbraně v boji za to, aby Bůh byl vždycky na prvním místě? Jak vlastně vypadá duchovní život kněze?

Často panuje mylná představa, že kněz je zvláštní člověk. Je to možná způsobeno tím, jak církev před koncilem, ale koneckonců i po něm, vyzdvihuje kněžství. To samo o sobě není špatné. Problémem se to může stát tehdy, jestliže se vyzdvihuje kněžství bez toho, že by také byl dán stejný důraz na

toho, kdo je nositelem této navýsost vznešené Boží záležitosti, totiž člověka s jeho přirozeností, přesněji řečeno přirozeností a obyčejností muže, který je povolán.

Sám s tím stále trochu bojuji. Bylo mi vštěpeno vědomí posvátna, velikosti Božích věcí, celého náboženství, a to je jistě velmi dobře. Z tohoto vědomí vyplývá i oprávněný pocit absolutní nehodnosti. To je z jedné strany správné a oprávněné, ale na druhou stranu to může být velmi nebezpečné. Pokud totiž zůstane důraz jenom na tomto jediném pohledu a nezmíní se další, ještě důležitější pohledy, které dotvářejí kněžství, a tam spadá také

pravda o lidské přirozenosti jako takové i s její hříšností, tak se může snadno stát, že kněžství i duchovní život kněze pochopíme zcela špatně.

Můj osobní duchovní život spočívá v neustálém boji se špatnou představou o Bohu. Na jedné straně prožívám niterné přiblížení se k věcem nebeským a velikou důstojnost, kterou Bůh člověku dává v kněžském povolání, zároveň však mám silný pocit nehodnosti. Navíc zcela jasně slyším výzvu Ježíše Krista: Buď zcela člověkem!

Nemohu tedy být jenom knězem, zavěšeným jakoby v prostoru nějakého duchovna, knězem bez svého lidského já, ale musím naplňovat kněžské poslání v lidské přirozenosti, tak, jak to Kristus ukazuje svým životem, milosrdenstvím, odpouštěním a láskou. Popsat pravdivě mou lidskou přirozenost v kněžském povolání, to bych se tedy musel vyzpovídat.

Nedivte se tedy, že se řeholníci a kněží zpovídají pravidelně alespoň každé dva týdny. Já to alespoň tak často potřebuji.

Z druhé strany spiritualita každého člověka, a tedy i kněze, má být zaměřena na rozvoj lásky, dobra, vytváření hezkých a zdravých mezilidských vztahů. Nemáme se nechat znechutit svou slabostí.

V duchovním životě je dobré, když člověk postupně objevuje Boží dary, snaží se je rozvíjet, nezanevře na druhé, kteří mají jiné dary, ale spolu s nimi vytváří různorodost a pestrost při práci na společném díle. Také je důležité snažit se vytvářet dobrou atmosféru. To je důležitá součást spirituality nejen kněze, ale každého křesťana. Pán Ježíš kolem sebe šířil právě tuto atmosféru vřelého přijetí a vyzařoval uzdravující moc už tím, jak se na ty druhé díval, co si o nich myslel, byť o nich věděl všechno a viděl i jejich hříchy. Spiritualita kněze a křesťana znamená žít a dívat se na svět jako Kristus.

Když se dívám na svůj kněžský život, na těch téměř deset let, musím říci, že zbraněmi, které mi pomáhají žít dobře jako kněz a člověk jsou modlitba, příprava na mši svatou a kázání, snaha prožít dobře mši svatou, dále lidská formace, snaha o zdravou psychohygienu, schopnost umět se zastavit, hledat a nalézat Boží cesty a zpytování svědomí. Pochopil jsem, že musím mít čas i odpočinek, a to mi někdy dělá problémy. Pořád jako bych chtěl udělat velkou díru do světa, bohužel po svém.

Možná nakonec jako kněz zjistím, že Boží moudrost objevím rychleji v zahradě s motykou v ruce, než věčným filozofováním a hrabáním se ve vlastních myšlenkách a problémech či čtením teologických traktátů.

Jinými slovy: kněžská spiritualita musí být velmi blízká světu, stvoření, konkrétnímu člověku způsobem, o němž mluví sv. Pavel: „Všechno je vaše, ale vy jste Kristovi“. Ježíš mě učí nacházet v běžném životě a běžných věcech Božské věci a události.

Ježíš třicet let pracoval jako tesař a jenom tři roky učil. Těch třicet let velmi bedlivě pozoroval život. Dokázal čerpat inspiraci pro výklad o Božím království z běžné práce, života na vesnici nebo i obchodního vztahu, kdy jako tesař musel prodávat nebo vyměňovat své výrobky za věci potřebné k obživě. Tam někde se vytvářela podobenství ze světa obchodního, zemědělského, ze světa běžných starostí.

Pořád mluvíme o kněžské spiritualitě, o propojení našeho běžného života s životem věčným. Všimát si světa běžných starostí, hmotného světa, mezilidských vztahů, běžných situací způsobem, jak se na něj díval můj Mistr a hledat hluboké propojení toho všeho s životem věčným tak, jak to vysvětloval Ježíš. Zde vidím svou cestu kněžského vyzrání.

Snaha o duchovní uzdravení je moderním spirituálním jevem. Čím je podle tebe moderní člověk nemocný a jak může být uzdraven?

Domnívám se, že dnešní člověk je nemocný sámým sebou. Téměř všude, kam se jen podíváme, jako bychom slyšeli zpívat: „Já, já, já, jenom já“. A ruku na srdce, máme tendenci se tak chovat všichni. To, že je člověk ponoren jen sám do sebe, je naše tragédie. Člověk si vytváří štěstí podle svých představ a ne podle toho, pro koho a pro co je stvořen. Lidé uznávají jen to, co se jim osobně jeví jako přínosné, hodnotné. Když mám mluvit obecně, zdá se mi, že my lidé trpíme nemocí přehnané touhy zabsolutizovat svoji svobodu. Je to někdy až směšné, jak se někteří lidé dokáží soudit proto, že někdo řekl to či ono, a navíc z toho mají mediální užitek. Takové věci, pokud je člověk v pořádku, se přitom dají řešit obyčejnou dohodou nebo tím, že toho, který ublížil, ponecháme v jeho vlastním primitivismu.

Další nemocí je rozklad vztahů. Polovina manželství u nás se rozpadá. Potom se není co divit, že děti jsou agresivní a nešťastné. Sami musíme uznat, kolik pečetí otiskli do nás naši rodiče a kolik my sami vkládáme emocionálních

pečetí do lidských srdcí. Kolikrát jsou to zranění, která později ovlivňují život těch poznamenaných dlouhá léta.

Vnitřní uzdravení, které přináší Kristus, se dotýká těchto podvědomých a do nevědomí odsunutých kořenů patologického vnímání skutečnosti. Jsou v nás vrstvy, které nám nedovolí svobodně dýchat, a my chceme tuto svobodu potom získat násilím. To jsou diagnózy, které potřebují uzdravení. A tím lékařem je Ježíš.

V dnešní době je populární charismatické hnutí, ale já jsem mu nikdy nepřišel na chuť. Ne obsahu, vždyť to je sám Duch svatý, ale spíše formě, jakou to někteří chtějí vyjadřovat. Na můj vkus je to moc. Myslím si, že podobná uzdravení, která se dějí na setkání Obnovy v Duchu svatém, se dějí i na misiích například při různých pohovorech, ve svátosti smíření, při společné liturgické modlitbě, dotekem eucharistického Ježíše, svátostí pomazání nemocných či kázáním. To je způsob misí, které konáme jako redemptoristé.

Dnešní doba je v porovnání s minulostí nebezpečnější v tom, že těch možností dát na první místo cokoli jiného než Boha, je dnes mnohem více, než dříve a že k tomuto způsobu života je člověk nabádán veřejně a beztrestně. Navíc se to ještě vyhlašuje za jediné, co člověka dělá člověkem. Je tolik možností stát se závislými na tolika věcech či způsobech prožívání, že se nemůžeme divit, když se dnešní člověk cítí unaven, zahlcen informacemi, které už nedokáže smysluplně uspořádat a rozlišit to správné od toho, co přináší vnitřní rozklad. Nakonec člověk neví, co chce, co by měl chtít, kudy se má ubírat a co je jádrem jeho bytí.

Často prožívám v pastoraci jev uzdravení obyčejným, jasně podaným Božím slovem, téměř katechetickým vyjádřením, pojmenováním pravdy jednou dvěma větami, kterými Boží slovo zasáhne labyrint lidského srdce a samotného člověka vyvede na světlo. Základní jasně vyřčené pravdy, které mluví Kristus, nejsou totiž typu: „myslím si“, „asi“, „může být a nemusí“, „snad ano, snad ne“. Bůh chce uzdravovat ne vyřčeným, ale žitým a živým slovem. Jsou lidé, které Bůh obrátil tím, že ve svém deliriu bezmoci a závislosti uslyšeli Boží výzvu a začali hledat jiný způsob života, než ten, na který byli zvyklí.

Kdybych se to pokusil shrnout: Člověk je nemocný sám sebou, svými představami a sebeurčením, nemocný tím, že se nechal infikovat přílišným tokem informací a snahou všechno zachytit a všechno chtít prožít.

Potřeba uzdravování ukazuje tedy jako důležitá. Nemyslíš, že by to mělo být součástí nějaké nabídky na poutních místech a pokud ano, jak to konkrétně provádět?

My kněží jsme také někdy vnitřně nemocní. Já sám například vyhledávám pomoc u svých přátel tím, že si s nimi povídám velmi otevřeně o víře a vidím to jako jeden z velmi důležitých zdrojů nebo možností, kterými Bůh působí v procesu uzdravování. Nechtěl bych, aby to vyznělo tak, že člověk a víra je

jenom tady kvůli tomu uzdravování, protože Pán Ježíš nejenom uzdravoval, ale především přinesl člověku spásu.

Dnes, v době poznamenané nemocí člověka, bych rád viděl na poutních místech nějaký servis uzdravování. Každý můj spolubratr má různé dary Ducha svatého, každý dostal určitou šikovnost či schopnost vnímání něčeho jiného a v komunitě a její činnosti by se to mělo projevat různorodou službou. V této souvislosti si některé spolubratry nedokážu představit, že by se přímo modlili nad lidmi, kteří by za nimi přicházeli, jak se to praktikuje v charismatickém hnutí. Zato si dovedu představit, že přináší uzdravení tím, že jde na návštěvu a tam si uvolněně, srdečně a otevřeně popovídá s lidmi o jejich problémech, dokonce i o těch, o kterých se ti lidé bojí mluvit při zpovědi, protože to, o čem jde řeč, nejsou hříchy, ale jejich vnitřní problémy utrpění.

Poutní místa jako taková jsou prostředím, kde si Bůh uzdravuje, aniž by se o tom nějak moc mluvilo. Přesto by bylo vhodné, aby se našel spolubratr, který by mohl modlitbou za uzdravení pomáhat příchozím. Z druhé strany by bylo na místě, aby se lidé o takové možnosti vůbec dověděli a měli možnost nejenom se vyzpovídat, ale v rámci svátosti či mimo ni probrat záležitosti svého života v atmosféře modlitby o uzdravení. Lidé často ani netuší, že by to bylo možné.

Působíš nyní na Králíkách, což je poutní místo ve východních Čechách. Jak bys popsals své dřívější působení tady na Svaté Hoře a jak své působení na Králíkách? Pokus se porovnat skutečnost těchto dvou poutních míst...

O Svaté Hoře lze říci, že má poutně-farní charakter. Poutní je v tom, že

někteří lidé si v rozhovorech se mnou chtěli ujasnit své životní povolání, nebo se v něm lépe zorientovat, nebo se nechat přímo uzdravit Kristem ve svátosti smíření.

Svatá Hora je v Čechách takovým „pupkem poutního ruchu“, jezdí sem lidé ze zahraničí, a nejen z Evropy. Každou chvilku jsme v letní sezoně zpovídali, sloužili mše svaté v češtině i v němčině.

Navíc je na Svaté Hoře i klasická farní pastore: sňatky, křty malých dětí i dospělých, příprava na biřmování. Za mých časů jsme měli na starosti i pohřby v Příbrami a okolí. Většinu času jsem tedy trávil v těchto pastoračních aktivitách.

Na Králíkách je více klidu. Poutní ruch je tady v porovnání se Svatou Horou komornější. Nejsme farností, nemáme přípravy ke svátostem a nevěnujeme se farní pastoraci. Tomu také odpovídá naše činnost. Klášter Králíky je především základnou pro lidové misie. Moji spolubratři P. Jiří Šindelář a P. Tomasz Waściński každý druhý týden odjíždějí a já se starám o kostel a klášter se spolubratrem Janem Sokulským, diecézním knězem Bohuslavem Směšným a několika laiky. Čas mi na Králíkách zabírají i neduchovní věci, například zařizování ekonomických záležitostí nebo kontakt s různými státními institucemi. Naštěstí mnoho práce vyřídí technický administrátor a pastorační asistentky, čímž mi vytvářejí prostor pro to, abych se mohl věnovat přípravě na exercicie, studiu či různým pracovním výjezdům v rámci provincie redemptoristů. Dost času zaberou i běžné záležitosti, jako například různá vyřizování ve městě, na úřadech, na biskupství nebo běžné nákupy pro komunitu. Mám tak větší kontakt s normálním světem běžného člověka.

Zdá se mi, že na Svaté Hoře jsem byl ve větším duchovním provozu, kdežto na Králíkách je to klidnější. Jelikož Hora Matky Boží na Králíkách je mariánským poutním místem, chceme tady obnovit a prohlubovat v lidech mariánskou úctu formou prvních sobot, květnových a říjnových mariánských pobožností. Naši misionáři tu a tam zvou na pouť ty farnosti, kde se konaly misie, aby si lidé obnovili to, čím byli na misích osloveni. Hora Matky Boží je vskutku zasazena v nádherném přírodním prostředí. Jezdí k nám hodně turistů jen tak si odpočinout, také sem jezdí lidé načerpat duchovní sílu a vyprosít si u Panny Marie potřebné milosti.

Všem vřele doporučuji přijet k nám nejen na pouť, ale třeba i na dovolenou, zvláště lidem, kteří bydlí ve velkoměstě a hledají nějaké malebné tiché místo, kde by si mohli odpočinout a načerpat síly. Králíky jsou také vyhledávány různými psychotroniky, kteří tvrdí, že je to místo, kam se chodí nabíjet, protože je tam velmi silné pozitivní vyzařování.

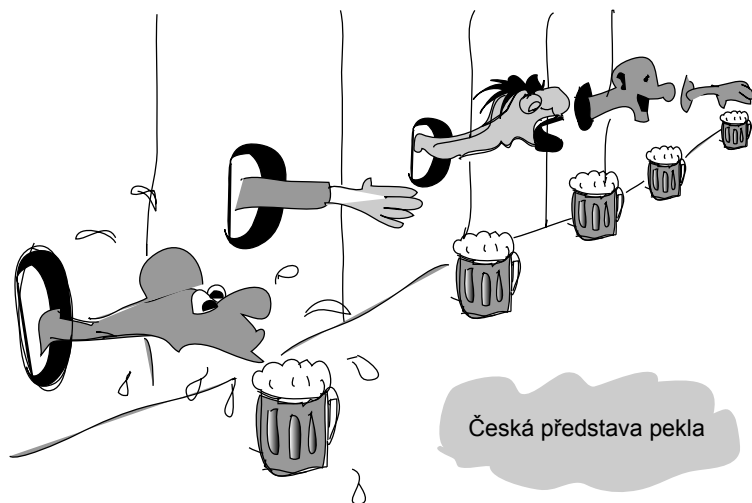
Komplex budov Hory Matky Boží z dálky vypadá jako hrad. K areálu patří ambity čtvercového půdorysu, podobně jako na Svaté Hoře, avšak s tím rozdílem, že je to vlastně za všech stran uzavřená chodba. V ambitech je křížová cesta, kam se poutníci chodí modlit. V areálu je dále kaple svatých schodů, totiž napodobenina prostoru, kde byl odsouzen náš Pán Pilátem na smrt. V kostele máme milostný obraz Panny Marie, který poutnímu místu věnoval jeho zakladatel královéhradecký biskup Tobiáš Jan Becker. Poutní kostel s areálem byl postaven na konci 17. století. Samotný kostel má interiér ze dřeva i s postranními oltáři, které jsou zasvěceny různým světcům kongregace redemptoristů a českým patronům.

Atmosféra toho místa je velmi hluboká. Je to místo promodlené mnoha poutníky, řeholníky, kteří zde byli v padesátých letech minulého století po násilném zrušení mužských řeholí internováni, i sestrami, které o místo donedávna pečovaly.

Máš mnoho koníčků a jedním z nich je i kreslení. Jak jsi v sobě tento talent objevil?

Kreslení, stejně jako ostatní dary moc nepoužívám. Nejsem typ člověka, který pořád něco organizuje, a to ani pro sebe samotného. Pomáhá mi, když jsem někým vybidnut, nebo dokonce donucen nějakou situací, tak celkem rád to nakonec udělám, něco namaluji, nebo posloužím tím, čím mohu. Nemám tedy ani nějakou svoji soukromou sbírku nějakých kreseb či vtipů.

Přesto ses v poslední době nechal inspirovat knížkou Petra Piňhy o zpovědi. Na obrázky, které jsi nakreslil, byly příznivé reakce. Nejvíc bodů získal obrázek „česká představa pekla“. Mohl bys ten obrázek nějak okomentovat?

Je to kresba, která představuje muka českého človíčka. Ta spočívají v tom, že má před sebou „pivo a celou věčnost na něj nedočáhne...“.

Myslím si, že v katechezi a možnosti vlivu evangelia na dnešního člověka může obraz nebo vyjádření symbolu hrát významnou roli. Humorně podaná situace, a to i graficky, může člověku někdy pomoci více, než dvouhodinová úmorná přednáška. Výtvarné vyjádření prožitku, nějaké životní situace nebo dokonce pravdy víry může být dobrou pomůckou k tomu, aby se člověk otevřel dalšímu Božímu působení.

V naší společnosti je krize ve vnímání duchovna jako takového, a tak graficky humorně podaná situace v úsměvně přehnané formě může pomoci některé věci jasněji zachytit a dokonce i vtisknout do srdce. Všimněme si, že dnešní člověk vnímá skutečnost multimediálně, všemi smysly. Toho lze při hlásání evangelia využít. Řeč symbolů nám může pomoci dotvářet naši představu duchovního života nebo najít cestu, jak se k některým skutečnostem ve vztahu k Bohu postavit.

*S P. Josefem Michalčíkem, CSsR
hovořil P. Stanislav Příbyl, CSsR*

Mezi olympioniky

Brzké zimní ráno, Itálie, Setriere-Borgata. Olympijský svět se probouzí do nového dne, kterému stejně jako celým XX. zimním olympijským hrám bude vládnout olympijský duch vnášející mír, přátelství a naději mezi všechny národy světa...

Před šestou hodinou opatrně zavírám dveře útulného apartmánu, který se mi stal dočasným olympijským domovem, a v uniformě dobrovolníka směřuji k zastávce oranžového minibusu, který pomalu sjíždí serpentinami do Borgaty – malé vesničky situované pod lyžařským střediskem Sestriere, jednom z dějišť olympijských klání. Přemítám, co mě dnešní den čeká... To lze ale jen velmi těžší odhadnout. Něco málo prozradí snad pouze akreditace: Olympijská vesnice Sestriere, Residence Services.

Zatímco se autobus šplhá úzkou silničkou k Sestriere, kolem se ve tmě rýsují zasněžené vrcholky hor. První den jsem nechtěla ani věřit, že se z takové výšky, po tak příkrých svazích mohou sjezdaři v touze po olympijských cenných kovech vrhat střemhlav dolů, teď už jsem si trochu zvykla. I když se to zdá být snadné a pohodlné sjíždět dolů, je třeba velké odvahy ale i opatrnosti a trénovanosti, podobně, jak to od nás zdánlivě neproblematické životní situace mnohdy vyžadují...

Po bezpečnostní kontrole se mi otvírá ještě tichá olympijská vesnice s třepotajícími se vlajkami všech zúčastněných států, jedna vedle druhé, bez rozdílu. Cestou k centrální recepci se mímám s několika sportovci – někteří už po ránu běhají, jiní směřují na snídani. Co jim dnešní den přinese? Medailové zúročení jejich tvrdé přípravy nebo zklamání a rozplynutí jejich olympijského snu? A i když jen nepatrný zlomek vteřiny může rozhodnout o tom, kdo zvítězí a kdo se „pouze“ zúčastní, právě ono „pouze“ je tím nejdůležitějším: stát na stupni vítězů je krásné a bezesporu zasloužené. Ale olympijská myšlenka jde ještě dále: ukázat, že dokáží přijmout vítězství někoho druhého, toto vítězství mu přát, a ne závidět, a inspirovat se jím k zlepšení sama sebe, nikoli se snažit o „likvidaci“ lepšího soupeře. Ačkolí přijmout vítězství druhého se implicitně shoduje s přijetím své vlastní porážky, není to totéž. Přijetí porážky spíše vede k sebelibosti, která se často jen velmi těžko obrací v odhodlání znovu bojovat. Přijetí vítězství druhého může ovšem přinést dvojí ovoce: radost z úspěchu dru-

hého, jako projev opravdového přátelství, i když mně se třeba teď nedaří, a ruku v ruce s přítelem-vítězem se snažit o své vlastní zdokonalení. Obě cesty mohou směřovat k sebezlepšení, avšak jít cestou – sice konkurenční a neindividualistickou – s někým je lepší než jít sám...

S prvními slunečními paprsky ožívá olympijská vesnice a s ní i naše recepce. Sportovci zjišťují, jaké bude počasí, kontrolují včerejší výsledky, prohlížejí aktuální startovní listiny. Ranními ptáčaty jsou asijské výpravy – není divu, u nich na východě je přece sluníčko nejdříve! I pro náš tým na recepci začíná den nabírat obrátky. Už jen příznačné červené mikiny nás staví do role “Ferdů mravenců”, kteří se snaží vyřešit problémy našich hostů-olympioniků, když nefunguje topení, neteče teplá voda, rozbitý zámek u dveří, ztracený klíč od pokoje, odjezdy autobusů na závodistiště a tréninky a další a další všetečné dotazy. Skoro se zdá být až nepříjemné, když si celý den stále někdo stěžuje či klade již mnohokrát zodpovězené otázky. Na druhou stranu smyslem veškerého lidského úsilí by měla být snaha pomoci, najít řešení ke spokojenosti druhého. Jak důležité je cítit, že tu nejsem zbytečný/á, ale že se vždy najde někdo, komu mohu být nápomocen/a. I zde platí zákon akce a reakce: někdo musí být v roli „žadatele“ a jiný v roli „poskytovatele“. Den co den si více uvědomuji důležitost žádat o pomoc i pomáhat s úsměvem na tváři, vstřícností a laskavostí. Kéž by se tato přátelská a kooperativní olympijská atmosféra přenesla tam, kde se jí nedostává. Tak se totiž i na první pohled nepřekonatelné problémy přesouvají do oblasti řešitelnosti.

Kolem poledního se prostor u recepce proměňuje v takový „obývací pokoj“, když několik sportovců, kteří si chtějí odpočinout od pilování olym-

pijské formy, zasedá do pohovek a křesel, aby v televizi sledovali, jak se daří kolegům-olympionikům. Jako jedna velká rodina. Jen sportovní oblečení v národních barvách prozrazuje jejich původ z nejrůznějších koutů světa.

Vlastně i všichni dobrovolníci, které lze jednoznačně poznat podle stejného oblečení, jsou takovou „volunteer-rodinou“ označovanou jako Noi 2006 (= My 2006). Mezi nimi se najde i řada lidí důchodového věku, avšak mladého sportovního ducha, kteří neváhali přijet, aby přispěli k úspěchu olympijských her. Jak sportovci, tak dobrovolníci jsou samými tvůrci neopakovatelné olym-

pijské atmosféry, která vládne olympijské vesnici a která se šíří čilou komunikací všech mezi sebou.

Přestože většinu našeho týmu tvoří Italové, někdy komunikace na recepci i se sportovci připomíná zmatení jazyků. Naštěstí, jak uvedl papež Jan Pavel II., právě sport je tím univerzálním jazykem, který nám pomáhá povznést se nad násilí, které zachvacuje svět.

S finskou kolegyní z recepcce usedám k obědu, sprádně hokejový plán na sobotu. Bude se hrát zápas Česká republika – Finsko. Kupujeme si lístky vedle sebe. Každá budeme fandit samozřejmě „naším“ – o vítězství přece rozhodnou stejně ti na ledě.

K odpolední kávě tradičně patří čerstvý výtisk speciálních novin, které pestrébarvě zachycují dění nejen na olympijských závodističích, ale především přinášejí střípky zajímavostí z olympijské vesnice.

Na recepci nastává „středání stráží“ a předávání instrukcí příchozím kolegům. Dnes mám štěstí na maskoty Neve a Glize, kteří toto

odpoledne poctili svou návštěvou Olympijskou vesnici v Sestriere. Mají hodně napilno: objet všechna sportoviště, trpělivě pózovat amatérským fotografům. Snad mají alespoň dvojníky na výpomoc...

Opouštím cvrkot olympijské vesnice. Stavím se ještě v malém horském kostelíku. I ten žije olympijsky: bohoslužba probíhá střídavě v italštině, angličtině a němčině a kněz má roucho doplněné stolou, stylově, s olympijskými kruhy.

To už se Sestriere halí do tmy, kde se míhá jeden olympionik za druhým. Teď už netrénují, jen tak korzují uličkami Sestriere. Bezesporu mívám mnoho sportovních hvězd, jsou ale k nepoznání. Momentálně se z nich stali civilisté, přestože třeba již zítra se na počest jejich vítězství bude hrát jejich státní hymna.

Na malém náměstíčku sledují kolemjdoucí na velké obrazovce slavnostní ceremonii předávání medailí dnešního olympijského dne. Na Piazza delle Medaglie v Torině jsou každý večer oceněni olympijskou medailí tři nejlepší v příslušné disciplíně. Torinské cenné kovy mají zvláštní design – jsou uprostřed děravé. Že by Olympijský výbor chtěl ušetřit? To určitě ne. Jedná se o symboliku italského náměstí, centra života a kultury italských měst. Možná je tu i jiné vysvětlení: i když jde o tak významnou poctu, skrz medaili jsou stále vidět ti ostatní. Ani cenný kov by tedy neměl bránit šíření porozumění a míru mezi národy. Naopak, tento torinský tomu dává prostor.

Pozdní mrazivý večer, Itálie, Sestriere-Borgata. Vracím se do Borgaty, ukládám dobrovolnickou uniformu do skříně. Ztichlému olympijskému světu vládne olympijský duch, duch naděje, pokoje, míru, porozumění, přátelství mezi národy... Kéž by se tento sen proměnil ve skutečnost na celém světě, nejen v tomto malém, olympijském...

Jana Hovorková

Zprávy

ze Svaté Hory

- ❑ Ve čtvrtek 23. února se Svatá Hora spolu s Městem Příbram zúčastnila výstavy cestovního ruchu Holiday World v Praze.
- ❑ O víkendu 24. - 26. února se uskutečnil první „Kurs pro průvodce nejen v církevních objektech, dotovaný grantem Evropské unie.
- ❑ V pátek 3. března oslavil 80. narozeniny P. Ladislav Škrňa, CSsR. Přejeme mu Boží požehnaní a sílu i zdraví do dalších let a působení.
- ❑ V sobotu 4. března byla na Svaté Hoře první postní duchovní obnova. Vedl ji P. Vojtěch Soudský, OP z Plzně. Hovořil o kořenech zla, hlavních hříších.
- ❑ Ve dnech 6. - 11. března vedl na Svaté Hoře duchovní obnovu a seminář uzdravování pro kněze známý exercitátor a exorcista P. Elias Vella z Malty.
- ❑ Ve dnech 24. - 26. března 2006 se na Svaté Hoře konal druhý „Kurs pro průvodce nejen v církevních objektech“, dotovaný grantem Evropské unie.
- ❑ 31. března jsme spolu s Ing. Arch. Richardem Cibíkem odevzdali návrh obnovy baziliky na Svaté Hoře pro rok 2006. Studie byla schválena a nyní probíhají přípravné práce.
- ❑ 9. dubna 2006, na Květnou neděli, byly při mši svaté v 9.00 a v 11.00 hodin provedeny Markovy pašije ve zhudebnění svatohorského regenschoriho Pavla Šmolíka. Při pašijích účinkoval sbor a komorní orchestr. Po dlouhé době jsme při průvodu s ratolestmi použili také vozík s tympány, který se dříve užíval při vítání procesí svatohorskými ministranty.
- ❑ Na Zelený čtvrtek 13. dubna jsme slavili mši svatou spolu s apoštolským nunciem v České republice, arcibiskupem Diegem Causero a papežským radou nunciatury Mons. Judem Okolo.
- ❑ Velkopátečních obřadů 14. dubna se opět zúčastnil arcibiskup Diego Causero. Kázání pronesl papežský rada Apoštolské nunciatury v Praze Mons. Jude T. Okolo.
- ❑ O Velikonoční vigílii, kterou jsme slavili 15. dubna ve 21.00 hodin, byli pokřtěni a biřmováni tři katechumeni.
- ❑ Ve středu 19. dubna 2006 jsme si slavnostní bohoslužbou v pražské katedrále připomenuli 1. výročí zvolení papeže Benedikta XVI.

*Mše svatá na
Zelený čtvrtek*

Opravy na Svaté Hoře

V ROCE 2006 NÁS ČEKÁJÍ DALŠÍ OPRAVY A ÚDRŽBA AREÁLU SVATÉ HORY..

■ V jižním ambitu je **rekonstrukce štukové výzdoby** před dokončením. Blízko Březnické kaple se v jižní části ambitu dokončilo restaurování štukové výzdoby v kapli Zvěstování Panny Marie (do roku 1874 kaple Očišťování Panny Marie). Zbývá pozlatit některé detaily, což je úkol, který se bude v této době plnit.

■ **Příprava montáže kamerového systému.** První část systému CCTV byla instalována v závěru roku 2005. V letošním roce nás čeká jeho rozšíření v hodnotě necelých 2.000.000,- Kč a instalace LCD televize do kaple sv. Ignáce, z níž bychom chtěli vytvořit kapli pro rodiče s malými dětmi. Naším úkolem je zaplatit podíl 10% ke státní dotaci, což je necelých 200.000,- Kč.

■ **Oprava dveří v ambitech.** Matice svatohorská financovala opravu dveří z ambitů do proboštvství. Nyní se opravují dveře do Svatohorského muzea. Bude třeba rovněž pro větší úsporu tepla nechat vyrobit do muzea prosklené zádveří za přibližně 50.000,- Kč.

■ **Oprava interiéru baziliky.** Díky aktivitám poslanců dostaneme v letošním roce 4.000.000,- Kč na opravy baziliky. Za tyto peníze bychom rádi pořídili efektivnější topení, opravili okna, zateplili klenbu a nechali vyrobit nové lavice a nové osvětlení. Bazilika by tak měla za sebou všechny opravy. V minulém čísle jsem avizoval, že bude potřeba sehnat 10% podíl. Po jednání na Ministerstvu kultury jsme však byli této povinnosti zproštěni. V současné době probíhá digitální zaměření baziliky a začínají projekční práce.

■ **Zahájení opravy krápníkové kaple sv. Máří Magdalény.** Máme příslibený grant od Středočeského kraje ve výši kolem 200.000,- Kč. Rádi bychom za tyto peníze pořídili

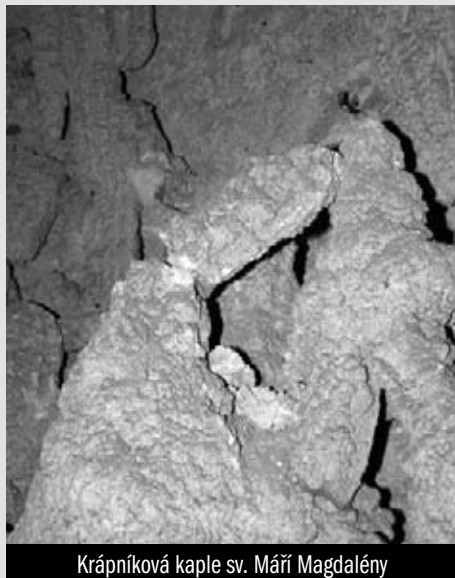
projekt odvlhčení kaple a začali rovněž s restaurovátkými pracemi, které budou velmi náročné, protože kapli s umělou krápníkovou výzdobou není u nás mnoho.

■ Kromě velkých oprav nás čeká mnoho prací, které jsou na pomezí údržby a oprav. Bude potřeba začít s opravami omítek, zvláště v nižších partiích exteriérů, kde je štuková vrstva a barva poškozena díky nevhodným materiálům, které byly v minulosti používány a následkem zasolení omítky.

Prosím Vás o pomoc Vašemu poutnímu místu. Konto na opravy je 35-520395309/0800, konto na běžné potřeby a provoz Svaté Hory je 520395309/0800 u České spořitelny Příbram.

Za dobrodince se denně modlíme a v pátek v 7.00 hodin je za ně sloužena mše svatá.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Krápníková kaple sv. Máří Magdalény

Kurz pro průvodce

nejen v církevních objektech

V rámci projektu Religiózní turistika na Svaté Hoře, hrazeného z grantu EU v opatření SROP jsme pořádali ve dnech 24. – 26. února a 24. – 26. března 2006 „Kurz pro průvodce nejen v církevních objektech“.

Učit návštěvníky „objevovat“ památku je velice pěkná a zajímavá činnost, ale zvláště v církevních objektech, velmi specifická a náročná. Průvodce v kostele nebo v klášteře by měl citlivě reagovat na rozmanité situace i rozdílné spektrum návštěvníků a snad nejvíce – spolupracovat s kněžími.

Nápad vznikl proto, aby se průvodci jednak nebáli provádět v církevních objektech, aby dokázali organizačně zvládat a sladit prohlídku s chodem kostela, aby používali správné termíny a aby si předali své pracovní zkušenosti.

Kontaktováni jsme památkové objekty – hrady, zámky, kláštery, muzea a cestovní kanceláře a agentury. Pozvánky byly k dispozici na veletrhu Region Tour a na Středočeském krajském úřadě. O kurz byl velký zájem a všechny žadatele jsme nemohli uspokojit.

Ti, kteří byli dle kritérií vybráni, absolvovali řadu přednášek i společenských kulturních akcí.

Přednášející byli velice dobře připraveni nejen přiblížit daná témata přednášek, ale i zodpovědět zájímavé otázky účastníku kurzu.

„Úvod do kurzu – přiblížení Svaté Hory, poutního místa“ přednášel P. Anton Verbovský CSsR.

Mgr. Jan Louška, vedoucí oddělení speciálních a soukromých škol z Magistrátu hlavního města Prahy – odboru školství, seznámil účastníky s „Komunikačními dovednostmi a zdravotnickým minimem“. Jednotlivé body jeho přednášky byly: základy komunikace, mluvený projev, vzhled, dále specifika prohlídek pro jednotlivé věkové skupiny, krizové situace na prohlídce: krádež, mdloba a nejnütnější první pomoc. Po krátké přestávce pokračoval workshop večerními psychohrátkami. Zdařilé bylo natáčení mluveného projevu vybraných průvodců a následný rozbor. Uvědomili jsme si tak některé chyby, které můžeme odstranit.

Náročnou přednášku „Aplikovaný marketing služeb v oblasti cestovního ruchu“ (o cestovním ruchu, o ubytování a stravování klientů a jejich využití volného času) měla paní Jitka Štěpánová, majitelka cestovní agentury.

O „Základní pojmy křesťanství“ se podělila Mgr. Nina Nováková ze Staré Boleslavi a P. Stanislav Příbýl CSsR ze Svaté Hory. Obsah přednášky byl složen z těchto bodů: křesťanství – náboženství třetiny lidstva, život a učení Ježíše, ctnosti a svátosti, liturgický rok, modlitby, Čechy a jejich svatí.

Z Národního památkového ústavu v Praze přijela Mgr. Michaela Líčeniková, aby nás seznámila s „Pojmy z architektury“. Připomněli jsme si jednotlivé slohové etapy a základní terminologii architektonických prvků, zároveň nám byly demonstrovány na konkrétních příkladech.

Závěrečná a velice zajímavá pak byla přednáška PhDr. Daniela Doležala Ph.D. ze Státního okresního archivu „Poutní místa v českých zemích a archivní materiály k jejich historii“. Poutavým vyprávěním přiblížil poutě a poutnictví v českých zemích, významná poutní místa a systém ukládání archiválií.

Vypadá, že Kurz byl velice náročný, ale zpestřili jsme jej promítáním filmu a vlastně celé nedělní dopoledne bylo odpočinkové: navštívili jsme Galerii Františka Drtíkova a Hornické muzeum.

Podněty i připomínky účastníků obou kurzů jsou zaznamenány v Dotazníku spokojenosti. Je zde ohodnocen výkon lektorů z hlediska odbornosti, projevu i obsahu přednášky a také se zde všichni mohli vyjádřit i k organizačním zajištěním kurzu a navrhnou nové podněty pro konání dalších podobných aktivit.

Pokračování kurzů je i mým velkým přáním.

Alena Heverová

Dobrá kniha:

Petr Piřha: Zpověď, svátost smíření

(Poustevník, Praha 2006)

Možná, že je u této sedmdesátistránkové brožurky kapesního formátu slovo kniha příliš nadnesené, ale že se jedná o dobrý titul, o tom nemůže být pochyb. Profesor Petr Piřha je mistr slova a dobrý pozorovatel, není zatížený pohledem „zapřaženého“ kněze, a tak i jeho postřehy jsou neotřelé, a přitom hluboce pravdivé a inspirující.

Publikace začíná v poněkud humorném tónu, ale pokud se podíváme na text a jeho smysl blíž, není jasné, zda se máme smát či plakat. Zpověď se totiž pro mnohé z nás stala zvykem, něčím, co patří k životu katolíka, ale co může při bližším pohledu vyloudit na tváři pozorovatele úsměv, protože se tato činnost mnohdy tolik mívá s životem. Autor se za svůj humorný tón omlouvá, ale myslím, že neoprávněně, protože jsme právě takovýto pohled potřebovali zprostředkovat. Piřha má výjimečně dobrý pozorovací talent.

Humor však netrvá dlouho, v jednom momentě jakoby nám najednou zamrzl smích ve tváři: „*Nebylo by lépe nazývat takovou ubohost spíše svátostí posměchu či svátostí urážky Boží? Co jsme to udělali z křesťanství? Ti, kdo zredukovali křesťanství na chození do kostela a nepřijali je jako všeprostupující způsob života, kdo rozdělili svůj život na malý kousek věnovaný bezobsažným rituálům a floskulím a velký zbytek, v němž se chovají, jako by Boha nebylo, udělali by věru lépe, kdyby svého křesťanství nechali, neboť jsou jen a jen nositeli pohoršení. Hledá-li člověk odpověď na otázku, jak je možné, že k tomu Bůh mlčí, napadne ho jediná odpověď – proto, že si ti lidé vůbec neuvědomují, co to dělají, nebyli poučeni, nebyli varováni. Tato odpověď je smírná pro formální věřící, ale drtivá pro kněze, neboť oni to připustili, nepoučili své svěřence a nevarovali je. Teď přijde ona obvyklá otázka: „Jenže co s tím? Co udělat, když jsme v tom až po uši?“ Saha-li nám voda po bradu, není dobré věšet hlavu. Naopak je třeba ji co nejdříve zvednout. Zvedněme tedy hlavu a hleďme, odkud by mohla přijít záchrana. Brzo ji uvidíme. Je v milosrdenství Boha, který s nekončící trpělivostí čeká na naše opravdové vyznání vin a touží nás přivínout k sobě. Učijme ten krok, přiznejme, že se zpovědí neumíme zacházet, a učme se tomu.*”

Následuje zprostředkování obrazu obou aktérů svátostného smíření, Boha a kajícího. Dále autor popisuje úlohu prostředníka, kněze – zpovědníka: „*K dramatu zpovědi patří ještě jedna postava, o které si lidé nejednou myslí, že by tam nemusela být. Je to kněz zpovědník. Mnoho lidí si myslí, že si to vyřídí s Pánem Bohem sami. Také s těmi, kterým ublížili, si to mohou vyříkat rovnou. Tak proč tu je ten člověk? Tuto otázku ještě umocňuje zjištění, že je to jen člověk, že může být mladý a nezkušený, přihlouplý, nahluchlý a zcela nechápající naši složitou situaci. Může to být také člověk bystrý a vzdělaný, chápající a moudrý. To však není dostatečná odpověď. Ta je ořpena o to, že kněz je zde jako zástupce. Je zástupcem Krista a tím Boha, kterého urážíme každým hříchem. To, že se my, konkrétní lidé, zpovídáme konkrétnímu člověku, nás může a má chránit před neosobním, subjektivním a nakonec ne-skutečným náboženským pocitem. Umožňuje nám to, abychom se vyznávali vpravdě a vskutku. Kněz je tu zcela oprávněně také proto, že každým svým hříchem poškozujeme církev, jejímž jsme nemocným údem, a on je zástupcem církve. Konečně je potažmo i zástupcem celého množství lidí, které neznáme, nemůžeme je vyhledat a omluvit se jim můžeme jen prostřednictvím Krista, a toho zastupuje zpovědník.*”

Poté dojde na zamýšlení nad hříchem, peklem, ale také nad možností přestoupit na cestu k Bohu, nad pokáním, rozhrěšením a odpuštěním.

Druhá část knihy je podnětné zpovědní zrcadlo, které nám nastavuje náš obraz v tradičních i méně známých tvarech. Klasické zpovědní zrcadlo se opírá o desatero, Petr Pířha nám však nabízí i další systémy, podle nichž si můžeme uspořádat poznání o stavu naší duše: sedm hlavních hříchů, kořenů zla a osmero blahoslavenství. Je totiž nutné si přiznat, že v momentě, kdy dosáhneme stavu bezhříšnosti (a může se to někomu povést), stojíme vlastně teprve na bodě nula. Blahoslavenství nám ukazují cestu ctnosti, cestu budování Božího života v nás.

Knížička Petra Pířhy „Zpověď svátost smíření“ vychází jako 12. svazek edice Chvilka klidu v nakladatelství Poustevník. Lze ji získat za cenu víc než lidovou – 30,- Kč buď na Svaté Hoře v muzeu, nebo přímo u vydavatele: Ing. Kateřina Vysloužilová, Rooseveltova 49, 160 00 Praha 6.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Radost a chvála

(Velikonoční spiritualita)

„Že je po všem!“ „Že jsme vyhráli!“ (...) „A že s tím neumíme žít!“

Velikonoční doba je za námi. Radost odezněla, a my jako bychom byli z celé této dlouhé sedmítýdenní oslavy unaveni. Velikonoční radost však není jen pro sváteční chvíle, patří do celého našeho života, má být naším postojem vůči Bohu, světu i nám samým. Jak na to?

Verše Karla Šiktance z jeho sbírky Hrad Kost možná vyjadřují pocity, které mnozí z nás zakoušíme v průběhu „dlouhé“ doby velikonoční a konečků a každou neděli. Opravdu se zdá, že slavit velikonoční událost je mnohem těžší než prožívání jakékoli jiné liturgické doby. Bolest pústu umíme důvěrně spojit se svým životem, stejně jako naději adventního čekání a něžné obdarování Vánoc. Ale co s oslavou definitivního vítězství, když jsme stále na cestě?

Především je třeba uvědomit si, že slavíme objektivní událost Kristova vítězství. Ta se nemusí krýt s naším prožíváním. Jednoduše řečeno: naše osobní Velikonoce mohou mít jiný čas. Ale ne jinou příčinu a směr. Nejde o to celou dobu velikonoční se nutit do pocitu výhry. Jde, jako vždy v duchovním životě, o to, abychom hleděli na to, co se děje s Kristem, co nám zjevuje o Otci. Konečků, asi i v běžném životě známe situace, kdy nám není do slavení, máme starosti, problémy, ale fakt, že náš blízký slaví výročí či nějaký úspěch, stojí za oslavu i tak. Nejsme v tom ti nejdůležitější!

Tedy: nestalo-li se s vámi nic výjimečného ani o letošních Velikonočních, doléhají-li na vás stále tytéž problémy, není-li vaše modlitba spontánnější a svobodnější a vaše vztahy uzdravenější, nezoufejte. Podstatou slavení Velikonoce je, že víme, kam jít. A skrze koho. Že nám není uzavřena cesta. A že naše těkavé hledání má cíl. Kristus Zmrtvýchvstalý je mezi námi a tak jako jeho učedníci často jej mýjíme a nepoznáváme. Liturgie nám ale až tvrdohlavě opakuje, že vstal z mrtvých. Naše „chvalte Pána“, aleluja není odměna Bohu za něco, co udělal, ale uznání jeho suverenity a moci v našich životech. Pro něj samého.

Má tedy smysl slavit radost, když ji nevnímáme a žijeme stále v temnotě? Má. Protože tu je. Někdo ji vidí, někdo ještě ne, někdo zatím ne, už ne, jak chcete. Ale život není jen o smutku či radosti, je o tom všem. A o spojení toho všeho ve smyslu. Ať se nacházíme

kdekoli, slavme smysl, který Velikonoce potvrdily. A není z něj vyloučeno nic – ani utrpení, ani pád, ani zapření, ani opuštěnost. Tečkou je Zmrtvýchvstání.

Nejedná se ale o přetvářku? Zvlášť mladí bývají na to právem citliví. Ale liturgie nepopírá, že konkrétně tobě může být zle, ona to objímá, přijímá a proměňuje.

Možná by stálo za to zauvažovat trochu o křesťanské radosti a chvále. O chvále jako postoji, výsostně velikonočním liturgickém postoji (vzpomeňme na Gloria v celém velikonočním oktávu a o každé neděli, která je vlastně velikonoce) a o radosti jako o ovoci našeho duchovního života.

Mluvíme o radosti jako ovoci Ducha svatého, tedy o daru, nikoli o přirozeném typu povahy, důsledku příjemných životních událostí, krátkodeché euforii. To, že někdo má od dětství pusku od ucha k uchu, je sice mnohdy fajn, ale je to bez jeho zásluh a bez vztahu k duchovnímu životu. Jsem-li rozšafný sangvinik, nechápu ustaranost a smutek rodilých truchlivců, ale ani oni, ani já nemáme díky svému sklonu před Bohem lepší místo. Radost duchovní, radost velikonoční pramení z vnitřní proměny, ze změny úhlu pohledu, vynáší ji Duch svatý z hlubin Kristova utrpení. Je to radost z hloubky. Z poznání, že nejsme sami, že jsme bezvýhradně přijati, potvrzeni. A protože tu nejde o prožitky toho všeho, ty mohou klamat, je to radost z víry. Radost prověřená více než smíchem věrností, která vyjadřuje přesvědčení, že tak, jak jsem, a tam, kde jsem, nejsem opuštěn.

Velikonoční je tato radost i v tom, že uvěřit jí je těžké, protože přesahuje všechny naše představy a očekávání. Otec Thomas Green ve své knize „Když vyschne studna“ přirovnává tuto radost k radosti ženy, které sdělili, že její muž padl ve válce, a on se náhle objeví ve dveřích.

Velikonoční radost je radostí na cestě, radostí růstu. Nezapomínejme, že velikonoční doba není dobou statického slavení nehybné události, ale má svou dynamiku v směřování k Letnicím. Jdeme cestou postupného zvnitřňování toho Kristova velikonočního vítězství. A to se děje širším otevíráním se Duchu svatému. Vrcholem Velikonoc je proměna ustrašeného hloučku učedníků v přesvědčené svědky Vzkříšení. Tedy velikonoční dobu neprožíváme jako hotoví, ale jako toužící. V breviáři je jedna hluboká prosba, aby ti, kdo našli pravdu, ještě usilovněji ji hledali. To je i cesta naší radosti. Není to radost z něčeho, ale z Něhoho. Jistě, ani ve velikonoční době není důvod radovat se z trvajících nemocí, úmrtí, psychických problémů, ekonomických potíží apod., a to vše se nás jistě dotýká. Zmrtvýchvstání je v jistém smyslu překonáním zázraků. Jistě, ty jako znamení budou trvat tak, jak Bůh dá, ale nic víc nám o Něm neřeknou. Zmrtvýchvstání však je podkladem k tomu, abychom mohli celý život jako celek, i s jeho tragickými propastmi, vnímat jako zázrak.

Velikonoční radost je radostí osvětlení, kdy právě to místo, kde jsme a kde se často tak trápíme, z Boží milosti můžeme zahlédnout novými očima, v „Zahradníkoví“, kterým můžeme být náš manžel, manželka souseď, přítel, my sami, rozeznáme Toho, který nás všechny

přijal. A tedy ne radost změny – něco, co bylo, už není, ale proměny: to, co se jevílo šedé, nudné, ztracené atd., může být úplně jinak. Rány a jizvy mohou být cestou k uzdravení, a ne k zničení. A na to, co nás stále tíží, můžeme „vyzrát“ jednoduchým „trikem“ ve světle Velikonoc totiž to, co chtělo a chce mít poslední slovo, je umlčeno posledním, mocným tichem prázdného hrobu.

Velikonoční radost je radostí svobody – svobody od sebe sama, od ďábla, posuzování druhých, neúprosného osudu nemoci, smrti, rozhodů. Nejsme nad to stoicky povzneseni – být povznesen nad city a bolest s poukazem na to, že přece máme Boha, je až ďábelské vzhledem k trpčícímu Kristu! – stále nás to bolí, ale v Kristu je to už proměněno. Je to jako s operací, která byla vážná, nejistá, ale už se povedla. Jistě, subjektivně jsme často ve fázi, kdy nedůvěřujeme diagnóze, bouříme se, podléháme. Ale Kristus vstal z mrtvých. Jako prvotina, předchuť, průvodce.

Cestou k této radosti je chvála jako modlitební a liturgický postoj. Chválit Boha za jeho skutky, jejichž korunou je Zmrtvýchvstání Syna a jeho oslavení po pravici Otcově, znamená vyvyšovat Boha nade vším, co se v našich životech děje a tak jej do nich „pouštět“. Chvála není nějaký rukyzdvíhající jásos slepý k problémům, ale uznání Boží moci a lásky. Moci samotné bychom se báli, bezmocná láska byla by sdílením společného neštěstí. Moc a láska Boží jsou možností proměny celého našeho života. Chválit Boha neznamená jen hledat všechny možné důvody, proč jej velebit ve svých životech, i když i v tom máme rezervy a mnoho toho přehlízíme. Chválit Boha znamená spolehnout se na něho, dát prostor jeho cestě, uznat jeho tajemství, kterému nemáme rozumět, ale důvěřovat.

Jak a proč chválit Boha v situacích skutečně zlých? Nesmíme hledat všechny možné důvody, co za tím asi je a proč to Bůh dopustil, jak to mnoho z nás dělá v případech třeba živelných pohrom. Bylo by cynické chválit Boha za to, že se stalo zlo a On ho nějak použije k dobru. Když chválit, tak z pozice Velikonoc, chválit Boha, který nic nenechal jen na nás, je s námi, a otvírá i ty nejzatrvrzelejší nemožnosti. Že nemáme zač chválit Boha ve svém životě? Připouštím, že nám to někdy může tak připadat. Ale chválíme jej za jeho skutky, za jeho příklon k nám, za jeho oběť, za to, že přijal naši bolest. Za to, že je s námi. Nehledej stále, zač máš chválit Boha – a chval ho za jeho Syna Ježíše Krista. A tak, jen tak se naše uzavřené životy otevrou proměně.

Jak tedy prožívat tu velikonoční radost a chválu? Zase mi zbývá to stále stejné – především s liturgií církve, která zpívá Sláva na výsostech, Aleluja, rozšiřuje svými modlitbami naše někdy příliš úzce zaměřené modlitby. Čtením Písma, které mluví do naší konkrétní situace, ale ne bez moci, ale s mocí danou událostmi Božího Syna, jimiž Písmo vrcholí. A opět – tichem, ne Bílé soboty, ale prázdného hrobu, ne tichem čekání, ale tichem úžasu, který nám ještě dlouho nebude docházet. Zkusme i v našich poutích k Panně Marii nějak zapojit chvíli tichého usebrání. Vůbec k Velikonocům patří schopnost žasnout, být překvapen, nechat si měnit plány. A patří k nim poslání – „Jděte do celého světa ...“, a stačí kousek, k těm kolem nás. Ne jako mistři světa, kteří prožili super akci. Ale jako ranění, kteří jsou uzdravováni a vědí o prameni živé vody. Netřeba mu hned dávat jméno, je třeba být s druhými, aby jej zakusili. A zároveň je potřeba i nechat se obdarovat – i těmi, od nichž bychom to nečekali. Velikonoce nejsou v první řadě o dávání, ale o přijetí. Kolik nám toho mohou dát i ti nejzvláštnější i ti nejvšednější kolem nás, lidé, ale i místa, příroda, knihy, zájmy... Pane, kéž nejsme slepí a otevřeme se Tvojí chválou radosti!

Petr Beneš, CSsR

KATECHEZE O MŠI SVATÉ XVIII.

Wojciech Zagrodzki, CSsR, Janusz Serafin, CSsR

Eucharistická modlitba VI. – doxologie

Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil. (Jan 17,4) – tak se Ježíš modlil během Poslední večeře. Naplnění svěřeného díla, poslušnost Otcově vůli – to je nejvyšší vyjádření Boží oslavy. Ježíšova poslušnost se posunula až na hranice smrti na kříži. Oběť smrti na kříži je tedy nejvyšším holdem, který byl Bohu Otcí kdy na zemi vzdán.

A tatáž oběť Ježíše Krista, svěřená církvi do rukou, je svátostným způsobem Zpřítomňována ve mši svaté. Z tohoto důvodu je každá eucharistie zvláštním okamžikem, v němž je Bůh na zemi chválen. Tato pravda je v liturgii vyjádřena zvláštním způsobem v nádherné modlitbě, jíž končí celá eucharistická modlitba. Tato modlitba se nazývá doxologie. Celebrant pozdvihuje patenu s Tělem a kalich s Krví Kristovou a říká tato slova: „Skrze něho (Krista) a s ním a v něm je tobě všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého po všechny věky věků.“ Je to velmi výmluvný okamžik, v němž shromáždění v kostele spolu s celou církví odevzdávají darovanou oběť Ježíšova Těla a Krve Bohu Otcí. Je to jakoby korunování toho všeho, co se do tohoto okamžiku v liturgickém obřadu stalo.

Je třeba, abychom pamatovali, že v daru Kristova Těla a Krve je přítomen také dar života těch, kteří se mše svaté účastní. Obětovaný chléb, později proměněný v Kristovo Tělo, je přece znamením oběti vlastního života, kterou přinášejí jednotliví lidé. Tato oběť ve své nehlubší podstatě je věností povolání, které jsme dostali, neboli poslušnost Otcově vůli v každodenním životě a v každodenním plnění svých povinností. Tento dar vlastního života, obětovaný Bohu Otcí „skrze něho a s ním a v něm“ způsobuje, že obvyklá šedivá všednost těch, kteří se účastní mše svaté, se stává Boží chválou na zemi.

Poté, co skončí doxologie, zpívaná či recitovaná všemi kněžími koncelebranty, shromáždění v kostele odpovídá: „Amen“. Toto „amen“ má svůj vlastní smysl, stává se přijetím závazku. Dar vlastního života v šedé všednosti bude Boží oslavou natolik, nakolik člověk bude usilovat o své každodenní životní volby v poslušnosti Otcově vůli.

Je pravda, že lidská poslušnost nikdy nebude poslušností dokonalou. Proto dar vlastního života, který přinášíme a pokládáme na oltář, je obětovaný „skrze Krista a s ním a v něm“ v jednotě s touto jedinou dokonalou obětí Nového Zákona.

*(Převzato z pastorační a teologické revue polských redemptoristů “Homo Dei”),
přeložil a upravil Stanislav Přibyl, CSsR*

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2006

5.6. – 9.6.	Ženy (P. Zdeněk Šilhánek, CSsR)	11.9. – 17.9.	Studenti Katolické teol. fakulty UK (P. Prokop Brož)
19.6. – 23.6.	Ženy – „Ženy v Písmu svatém“ (Petr Beneš, CSsR)	2.10. – 6.10.	Ženy (P. Josef Michalčík, CSsR)
17.7. – 22.7.	Katecheté a pedagogové (P. Jaroslav Brož)	13.10. – 15.10.	Setkání pastoračních asistentů (Mons. Aleš Opatrný)
7.8. – 11.8.	Katecheté, pedagogové a studenti pedagogických oborů (P. Petr Beneš, CSsR)	5.11. – 11.11.	Kněží (Mons. Karel Herbst)
20.8. – 26.8.	Kněží (P. Vladimír Málek)	12.11. – 18.11.	Kněží (P. Róbert Bezák, CSsR)
4.9. – 8.9.	Ženy (P. Zdeněk Šilhánek, CSsR)	30.11. – 4.12.	„Pane, nauč nás modlit se“ – pro ty, kteří chtějí prohloubit život modlitby (P. Petr Beneš, CSsR).

Začátek exercicií je první uvedený den v 18.00 hodin, konec poslední den ráno. Náklady na kurs pro kněze 1850,- Kč, ostatní kursy 1250,- Kč, víkendová duchovní obnova 700,- Kč, kurs P. Brože 1670,- Kč. Přihlášky jen písemně: Exerciční dům Svatá Hora, 261 80 Příbram III/591, e-mailem ex.dum@svata-hora.cz nebo vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>

Významné akce a poutě:

- 28. 5. Prímý přenos mše svaté na stanici ČRo 2 – Praha (9.00 hodin)
- 18. 6. Oslava Božího Těla v 9.00 hodin
- 18. 6. Biřmování (15.30, kardinál Miloslav Vlk)
- 24. 6. 10.00 hodin Kněžské svěcení Petra Beneše, CSsR (Praha – katedrála)
- 25. 6. Korunovace (hlavní celebrant bude Apoštolský nuncius v ČR, arcibiskup Diego Causero) – možnost získání plnomocných odpustků
- 29. 6. Slavnost svatých Petra a Pavla – možnost získání plnomocných odpustků
- 29. 6. Primice – P. Petr Beneš, CSsR (17.00)
- 16. 7. Slavnost Nejsvětějšího Vykupitele
- 1. 8. Slavnost sv. Alfonse M. z Liguori, zakladatele redemptoristů
- 15. 8. Slavnost Nanebevzetí Panny Marie (mše svaté v 6.00, 7.00, 9.00, 11.00 a v 17.00 hodin)
- 20. 8. Poutní slavnost (hlavní celebrant v 9.00 bude kardinál Miloslav Vlk)
- 27. 8. Slavnost výročí posvěcení baziliky (1673) – možnost získání plnomocných odpustků
- 2. 9. Pout' bývalých svatohorských ministrantů (v 9.00 hodin)
- 3. 9. Jáhenské svěcení na Svaté Hoře (15.30, světitel biskup Karel Herbst)

Koncerty a kulturní pořady

- 1. 6. Otevření II. Prohlídkového okruhu
- 11. 6. 17.00 – III. koncert z cyklu duchovních koncertů (M. Pšenička, M. Pšeničková)
- 9. 7. 17.00 – IV. koncert z cyklu duchovních koncertů (Pražští pěvci, J. Šaroun, P. Šmolík, St. Mistr)
- 13. 8. 17.00 – V. koncert z cyklu duchovních koncertů (Svatohorský sbor, P. Šmolík)
- 10. 9. 17.00 – VI. Koncert z cyklu duchovních koncertů (Pražský katedrální sbor, P. Křiča, J. Kšica)

Program koncertů je k dispozici na www.svata-hora.cz

Svatohorské poutní muzeum – průvodcovská služba přijme sezónní průvodce - na víkendy a prázdninové měsíce.

Požadavky – ukončené středoškolské vzdělání a znalost alespoň jednoho cizího jazyka – angličtina, němčina, španělština, francouzština, příp. jiného.

*V případě zájmu kontaktujte paní Alenu Heverovou,
tel. 318 429 943, 731 619 800 nebo e-mail heverova@svata-hora.cz*

Bohoslužby na Svaté Hoře

- Neděle:** 6.00, 7.30, 9.00 a 11.00 hodin dopoledne, odpoledne v 15.30 hodin. V 15.00 hodin modlitba posvátného růžence. V 16.15 hodin zpívané nešpory
- Pondělí - sobota:** 6.00, 7.00, 9.00 a 17.00 hodin. V 16.30 hodin modlitba posvátného růžence.
- Každý pátek** v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
- Ve čtvrtek** po odpolední mši svaté je adorace.
- Příležitost ke svátosti smíření:** půl hodiny přede mší svatou. Na požádání kdykoli.
- Svátost křtu:** Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.
- Svátost manželství:** Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.

Úřední hodiny farního úřadu:

Pondělí – pátek: 9 – 12; 13 – 15.30 hod.

Svatohorské poutní muzeum

Stálá expozice a sezónní výstavy; Prodejna knih a poutního zboží

Zajišťuje: Sacromontana, s.r.o., IČ 27363261, DIČ CZ27363261
Odpovědná osoba: Alena Heverová
Tel.: +420 318 429 943 nebo mobil + 420 731 619 800
e-mail: prohlidka@svata-hora.cz

Po – So: I. - III. IV. - V. VI. – VIII. IX. – X. XI. – XII.
 10 – 15 9 – 16 9 – 17 9 – 16 10 – 15

Ne I. – XII.: 9 – 17

Průvodcovská služba

IV. – IX. v otevírací době stálé expozice; poslední prohlídka začíná hodinu před zavírací dobou. Prohlídka areálu Svaté Hory včetně návštěvy uzavřených prostor s průvodcem (I. prohlídkový okruh), Expozice „Svatá hora nad časem a v čase“ (II. prohlídkový okruh).

Prohlídku větších skupin je vhodné rezervovat. Po předchozí domluvě je možné zajistit prohlídku i mimo otevírací dobu. Všechny rezervace je nutné objednávat písemně, e-mailem nebo faxem.

Vstupné: Prohlídka v češtině: 50,- / 30,-; cizojazyčný výklad: 70,- / 50,-; rodinné vstupné: 130,-; děti do 6 let zdarma.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II. – 591, tel. 318 429 930, fax 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, wap: <http://wap.svhora.cz>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu – dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Stanislav Příbyl. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s.r.o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a.s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
 Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

